

retS., *Templ.*, p. 309).

MENC. del lloc. S. XII: *Timor*, llista de parrs. del bisbat de Vic p. p. Pladevall, n. 168 (docs. I, II, III); 1249: *Timor* (Alart, *Priv. Rouss.*, 194); 1250: «capellanus ecclesiarum de *Talavera* et *Siti. Antolini* et de *Timor* et de *Caver*, et de *Argenzola*» (CCandi, *Mi. Hi. Ca.* II, 416); 1252 (id. *ibid.* II, 480); 1289: *Timor* (BABL VII, 62); 1315: *Timor* tributa per 560 sous (CoDoACA XII, 250); 1359: *Timor* (id. XII, 50).

Dels barons. 1180: «Raimundus *Timor*, filius Guillemm de *Timor*» (Font Rius, *C. d. p.*, § 161); 1185: Guill. de *Timor* signa en doc. del *Cart. de Poblet*, p. 23, i en un de 1195 relatiu a Queralt, Llorac etc. (MiretS., *Templ.*, 159); 1196: Arnaldi de *Timors* (*Cart. de Poblet*, 329); 1202: Petrus de *Timor* (Font Rius, § 217).

ETIM. Del NP *Timbor*: era nom noble de senyora, força corrent en la nostra E. Mj., provinent del germ. *Thingburg(i)s* (Först., 1457), format normalment, segons el sistema germànic, amb el fecundíssim -BURG i la inicial THING.¹

Justament es veu que fou un nom de dona, bastant freqüent a Segarra i comarques veïnes: *Timbors*, filla d'Arnau d'Anglesola, aa. 1188 i 1173 (MiretS., *Templ.*, 170); *Timbor*, la muller de Ramon de Cervera (Sanpere, *Ll. de Cervera*, p. 121); *Timbors*, a Gebut a. 1195 (MiretS., *ib.*, 318). A una *Timbors* el seu pare Ramon de Lluçà li donà en dot el 1257 el castell de *Blancafort* (CCandi, *Mi. Hi. Ca.* II, 451). En un doc. de 1277 ja consta amb la *r* emmudida davant -s: «*Tymbós* uxori quondam Raimundi de Empúries» (Soldevila, *Pere el Gran* I, 2a. p., p. 95). Es parla d'una *Tibor* o *Timbor*, germana de Carlemany (Mz.Pi., *Crón. Gral.*; i SerranoS., *NHRbg.*, 282); i d'una *Timbor* que donà una bastida de Cabreta.

Al castell de *Timor* el nom li vingué sens dubte d'una carlana que es deia *Timbor*, com aquestes dames; en el nom, però, de les nobles senyores es mantingué el grup consonàntic, mentre en el nom del castell -MB- sofrí l'assimilació en -m- segons la norma fonètica catalana. I després ja l'usaven en aquesta forma fins els carlans posteriors.

Post-topònims. Cal *Timó* masia de Llanera de Sols. (XLVI, 139.6). L'Hort de *Timor* val. te. Llombai (XXX, 165.22). Una pubilla que es devia afincar a Morella es diria *Timors*, i d'uns hereus d'ell vindrien: «terra e alberca d'en *Valentí* apellat d'En *Timors*», a la divisió *La Teixeda*, a. 1443 (*Capbreu* Milian, 31v).

¹ 17 noms de THING- en Först., i 180 en -BURGI. Molt productiu aquest entre nosaltres sempre amb la reducció -rgs > -rs: *Agàlbors*, d'on *Galbors* > *Na Galbes* (E.T.C. II, 253). Després de causar la pèrdua de la *g*, sovint es descartava la -s per raó analògica, com s'esdevingué amb el nostre: «pogio qod dic. *Scalbor*», a. 850, entre Peramea i Escàs d'Àsua (Moreau I, 187v) < SKARI-BURGS; *Colobor* (te. Ager) < GOLDOBURGS (veg. art. supra); en altres documents catalans tinc nota de *Alamburgis*, *Maiamburgis* i de moltes *Toborgs*.

Timora, V. *Timor* *Timpas*, V. *Tipanyis*

Es TIMPANO (pron. *es timpáno*)

És el nom d'un gorg en el Comellar de S'Estret del terme d'Alaró (1963).

Ha de ser NL mossàrab (no hi ha muntanyes més recòndites en tot Mallorca), i deu ser derivat més pròxim del nostre *timpa*, que del tipus oc. *tomple*, *tomplina* 'gorga fonda', it. *tònfano*, al. *tümpel* 'gorg' (cf. DECat VIII, 480a34-46). Cf. art. *Tipanyis*.

Timtom, V. T- (misc. moss.) *Tinabre*, V. *Talabre*

TINENÇA

Tinença, *tenença*, -ència. Eren dites «*tenències*» les circumscripcions dels comanadors de Calatrava a les comarques del Matarranya i de Morella: les de la Fresneda, Calaceit, Mont-roig i alguna més. Sobretot la *T. de Vall-de-roures*, que és la que va quedar més popular, i ràpidament va tenir completa independència dels afers de Calatrava: comprenia la capital, o sigui aquella vila, més Beseit, Fondespatla i la Torre del Comte; això quedà en mans de l'Arquebisbe de Saragossa. Tan aviat va consolidar-se aquesta entitat, que oblidant les altres, tot seguit se'n digué la *Tenència*, ras i curt, com es veu pels docs. de 1567, 1575, i altres de posteriors, p. p. el *Bol. Hist. y Geogr. del B. Ar.* (III, 87, 86, 88 - -).

Una altra de no menys important fou la *Tinença de Benifassà*, que comprèn la part oriental de la comarca morellana, des d'Herbés fins a la partió de Tortosa (Bellestar, Fredes, Boixar, Castell-de-Cabres, antiga jurisdicció del monestir de Benifassà), avui usat encara, ja com a nom propi de comarca: la *tinència*.

Tinent (lloc submbarí), V. *Tenassa*

TINT

De l'antic participi de *tenyir* substantivat; en particular designa l'establiment de tenyir o de fabricar matèria tintòria que hi ha a cada població: DECat VIII, 429a50-b13.

Moli del Tint a la dena de la Roca de Morella. D'allí el *Barranc del Tint* que des de Morella desemboca a l'alt Cervol. *El Tint del Fidever* i el *del Tintorer*, en els barrancs sota Vilafranca del Maestrat. *Els Tints*, partida de la Font d'Albina, terme de Benilloba (Cor., 1961-63). *Còrrec dels Tints* en el terme de Ceret (XXIV, 171.15).

Clot del Tinter a Agres (XXXIV, 36.18).

Cal Tintorer a Santa Llocaia. *Coll dels Tintorers* a Sant Mateu del Maestrat (XXVIII, 127.25).

Caseta de Tintorera a Torrent (XXX, 139.23).

⁶⁰ *Ribera de Tintola*, afluent del Terri, en el terme de